

A vállalati környezeti menedzsment alapjai

PPKE Információs Technológiai Kar
2016/2017. tanév tavaszi szemeszter

dr. Harangozó Gábor
gabor.harangozo@uni-corvinus.hu

Az előadás felépítése

- A vállalati célok és a fenntartható fejlődés
- Mit tehetnek a vállalatok a környezeti és a társadalmi problémák megoldása érdekében...
- ...és ebből milyen előnyeik származhatnak?

Emlékeztető: A vállalati célok

„the business of business
is business”

Milton Friedman (1912-2006)

Anita Roddick (1942-2007)

Ezen túl:

„a vállalatnak társadalmi és
környezeti felelőssége is van,
és ennek jegyében...

raciónálisan dönt a morálisan
elfogadható alternatívák
között”

A fenntartható fejlődés koncepciója

- Közös jövőnk, 1987
- Egyszerű meghatározás:

Gro Harlem
Brundtland

„olyan fejlődés, amely kielégíti a jelen generációk szükségleteit anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő generációk hasonló igényeinek kielégítését”

vagy:

Herman Daly

„folyamatos társadalmi jobblét elérése anélkül, hogy a Föld ökológiai eltartó képességét meghaladó módon növekednénk”

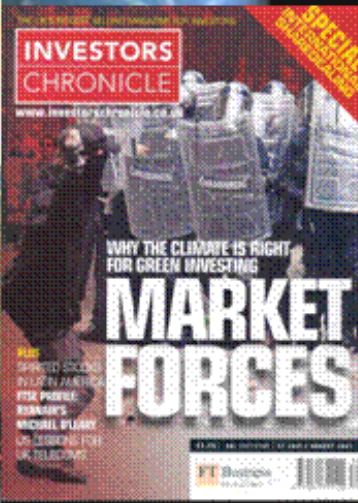
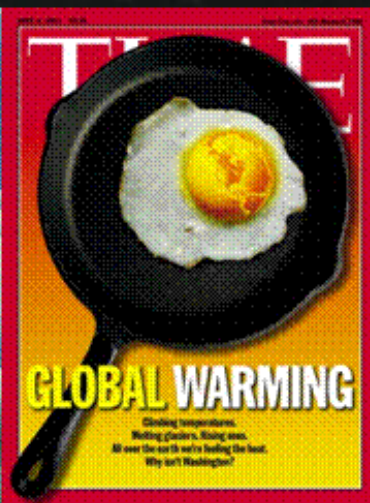
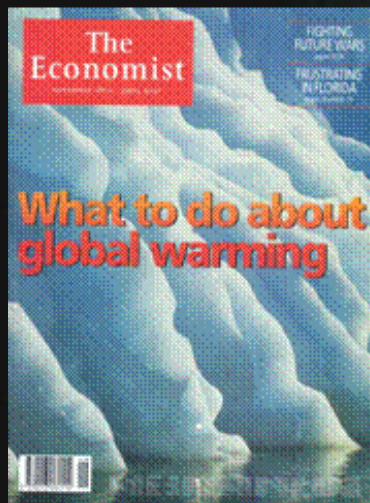
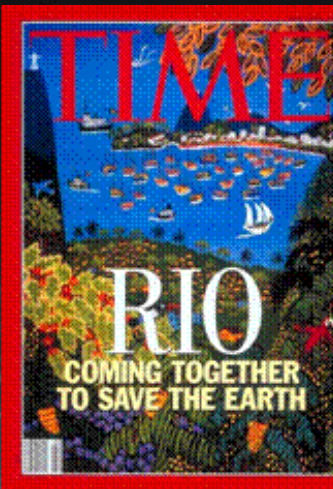
MENEDZSMENT ISMERETEK

JÓ, DE HOGY LEHET EZT ELÉRNI???

ELŐSZÖR IS LE KELL FORDÍTANI AZ ÜZLETI VILÁG NYELVÉRE...

A kihívás...

.. a vállalatvezetők számára is egyre inkább érzékelhető

A világ 100 legnagyobb gazdasága - 2010

Rank	Country/ Company	GDP/ Revenue (M\$)						
1	 USA	14,624,184	33	 Denmark	304,555	67	 ConocoPhillips	139,515
2	 PR China	5,745,133	34	 Venezuela	285,214	68	 New Zealand	138,003
3	 Japan	5,390,897	35	<i>Royal Dutch Shell</i>	285,129	69	 Ukraine	136,561
4	 Germany	3,305,898	36	<i>Exxon Mobil</i>	284,650	70	 Hungary	132,276
5	 France	2,555,439	37	 Colombia	283,109	71	<i>BNP Paribas</i>	130,708
6	 UK	2,258,565	38	<i>BP</i>	246,138	72	 Kazakhstan	129,757
7	 Italy	2,036,687	39	 UAE	239,650	73	 Qatar	126,518
8	 Brazil	2,023,528	40	 Finland	231,982	74	<i>Generali</i>	126,012
9	 Canada	1,563,664	41	 Portugal	223,700	75	<i>Allianz</i>	125,999
10	 Russia	1,476,912	42	 Malaysia	218,950	76	<i>AT&T</i>	123,018
11	 India	1,430,020	43	 Singapore	217,377	77	<i>Carrefour</i>	121,452
12	 Spain	1,374,779	44	 Egypt	216,830	78	<i>Ford Motor</i>	118,308
13	 Australia	1,219,722	45	 Nigeria	206,664	79	 Kuwait	117,316
14	 Mexico	1,004,042	46	 Ireland	204,144	80	<i>ENI</i>	117,235
15	 South Korea	986,256	47	<i>Toyota Motor</i>	204,106	81	<i>J.P. Morgan</i>	115,632
16	 Netherlands	770,312	48	<i>Japan Post</i>	202,196	82	<i>Hewlett-Packard</i>	114,552
17	 Turkey	729,051	49	 Israel	201,254	83	<i>E.ON</i>	113,849
18	 Indonesia	695,059	50	 Chile	199,183	84	<i>Berkshire Hath.</i>	112,493
19	 Switzerland	522,435	51	 Czech Rep.	195,232	85	<i>GDF Suez</i>	111,069
20	 Belgium	461,331	52	 Philippines	189,061	86	<i>Daimler</i>	109,700
21	 Sweden	444,585	53	<i>Sinopec</i>	187,518	87	<i>Nippon Tel</i>	109,656
22	 Poland	438,884	54	<i>State Grid</i>	184,496	88	<i>Samsung</i>	108,927
23	 Saudi Arabia	434,440	55	<i>AXA</i>	175,257	89	<i>Citigroup</i>	108,785
24	 Taiwan	426,984	56	<i>China Petroleum</i>	165,496	90	<i>McKesson</i>	108,702
25	 Norway	413,511	57	 Pakistan	164,792	91	<i>Verizon</i>	107,808
26	<i>Wal-Mart Stores</i>	408,214	58	<i>Chevron</i>	163,527	92	<i>Crédit Agricole</i>	106,538
27	 Austria	366,259	59	<i>ING Group</i>	163,204	93	<i>Banco Santander</i>	106,345
28	 South Africa	354,414	60	 Algeria	158,969	94	 Bangladesh	105,402
29	 Argentina	351,015	61	 Romania	158,393	95	<i>General Motors</i>	104,589
30	 Iran	337,901	62	<i>General Electric</i>	156,779	96	<i>HSBC Holdings</i>	103,736
31	 Thailand	312,605	63	<i>Total</i>	155,887	97	<i>Siemens</i>	103,605
32	 Greece	305,005	64	 Peru	153,549	98	<i>American Int.</i>	103,189
			65	<i>Bank of America</i>	150,450	99	<i>Lloyds Banking</i>	102,967
			66	<i>Volkswagen</i>	146,205	100	 Vietnam	101,987

MENEDZSMENT ISMERETEK

Source of data: International Monetary Fund (for countries), Fortune Top 500 (for companies)

A vállalati szektor súlya környezeti szempontból

- Mint erőforrás-felhasználók
- Mint a környezetszennyezés fő kibocsátói
- Mint a kínálat meghatározói
- Mint társadalmi szereplők

Miért foglalkozzanak a vállalatok a környezet védelmével?

- „A környezet védelme a kormányzatok és a civilek feladata”
- „A környezet védelme sokba kerül, nem engedhetjük meg magunknak”
- „Munkahelyeket veszíthetünk el, ha túlságosan sokat foglalkozunk a környezetvédelemmel”

**SURE, THE PLANET'S
GOING TO GET
A LITTLE
WARMER.**

**BUT IT WON'T
FEEL SO BAD
'CAUSE YOU'LL BE
ANKLE-DEEP IN
WATER!**

©2002 Stivers

Vagy nem teljesen?

"For my generation ... fear of nuclear winter seemed the leading existential threat on the horizon.

But the danger posed by war to all humanity — and to our planet — is at least matched by climate change,, (2007)

반기문

Ban Ki Mun

Korábbi ENSZ főtitkár

Positive proof of global warming.

**18th
Century**

1900

1950

1970

1980

1990

2006

Global

[Contact us](#) | [Reports and publications](#) | [BP worldwide](#) | [Statistical Review of World Energy](#)

Search: [Go](#)

[About BP](#) ▾ [Products and services](#) ▾ [Sustainability](#) ▾ [Investors](#) ▾ [Press](#) ▾ [Careers](#) ▾ [Gulf of Mexico restoration](#) ▾

1000 wind turbines in US

With the official opening of Sherbino 2 wind farm in west Texas, US, BP Wind Energy marks a milestone in its five-year history, with more than 1,000 turbines now spinning across seven states

- ▶ [Read the article and watch the short film](#)
- ▶ [BP invests over \\$1 billion in wind power in Texas](#)

4Q results: BP raises dividend

BP has raised its quarterly dividend by 14 per cent to eight cents per ordinary share. Group Chief Executive Bob Dudley said 2011 had seen returning operational momentum and strong cash

A focus on safety

Gulf of Mexico restoration

Iris Cross from the BP Community Outreach team provides an update on our continued commitment to the Gulf

- ▶ [Watch the update on YouTube](#)
- ▶ [More about Iris Cross](#)
- ▶ [Join the Facebook conversation](#)
- ▶ [The response at a glance](#)

Restoration quick links

Find out much more about our long-term commitment to the Gulf of Mexico:

- ▶ [Committed to the Gulf](#)
- ▶ [Restoring the environment](#)
- ▶ [Restoring the economy](#)
- ▶ [Claims information](#)
- ▶ [Deepwater Horizon accident](#)

www.ford.com/suvs/escape/trim/?trim=hybrid

Ford Social

Support

Locate a Dealer

En Español

More Ford

CARS

CROSSOVERS & SUVs

TRUCKS

HYBRIDS & EVs

COMMERCIAL

ALL

TECHNOLOGY

2012 ESCAPE

Gallery

Features

Specs

Models

Accessories

Pricing

Models & Options / 2012 Escape Hybrid

Change Model

View Warranty

D

\$30,570

Starting MSRP[†]

Let Us Find It for You

Ready to buy? Contact your local dealer for a price quote.

Estimate Your Payment

Key Standard and Optional Features

AdvanceTrac® with Roll Stability Control™

SIRIUS[®] satellite radio

Premium cloth-trimmed seats

MENEDZSMENT ISMERETEK

Magyar Telekom - Mozilla Firefox

Fájl Szerkesztés Nézet Ugrás Könyvjelzők Eszközök Súgó

Ugrás

http://www.magyartelekom.hu/rolunk/fenntarthatosag/fooldal.vm

CORVINUS ORIGO SZTAKI KBV YAHOOOOO

TextAloud Speak Stop Add Article Zoom+ Zoom- Opti... Mary

Magyar Telekom

English

T-Com T-Online T-Mobile T-Systems

Hírek Rólunk Termékek és szolgáltatások Befektetőknek Sajtószoba Karrier Társadalmi szerepvállalás

Keresse!

Magyar Telekom > Rólunk > Fenntarthatóság

Felsővezetők

Tagvállalatok

Cégtörténet

Minőség garanciái

Fenntarthatóság

Események

Környezetvédelem

Digitális híd

Jelentések

Belső ellenőrzés

Kutatás és fejlesztés

Beszerezés

Oktatás

Rólunk

A Magyar Telekom Csoport fenntarthatósági megközelítése

Elérhetőségünk

Írjon nekünk!

Kapcsolódó anyagok

Működési kódex (PDF, 539 kB)

Sokszínűségi Politika (PDF, 70 kB)

Szociális Charta (PDF, 43 kB)

Fenntarthatósági szótár (PDF, 795 kB)

Etikai kódex (PDF, 71 kB)

Kapcsolódó linkek

Társadalmi szerepvállalás

A Magyar Telekom Csoport számára a fenntarthatóság, a környezet-társadalom - gazdaság hármassával való kapcsolati rendszer felismerése, és az abban való pozitív tevékenység hosszú távú stratégiai elv.

"A fenntartható fejlődés a fejlődés olyan formája, amely a jelen szükségleteinek kielégítése mellett nem fosztja meg a jövő generációit saját szükségleteik kielégítésének lehetőségétől" (ENSZ "Közös Jövőnk" jelentés, 1987). A gyakorlatban ez akkor valósítható meg, ha a gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi érdekeket harmonizáljuk.

Felismerve a fenntartható fejlődés fontosságát - valamint a tényt, hogy a jövő üzleti tevékenységéhez alapvető fontosságú - a Magyar Telekom Csoport kötelezettséget, felelősséget vállal arra nézve, hogy működését, vállalatirányítását, tevékenységeit ennek szellemében végzi Magyarországon és minden országban, ahol üzletileg, vagy együttműködés formájában megjelenik. Ez nemcsak a vállalatcsoport hosszú távú sikerét rejtli magában, hanem a régióban betöltött szerepén, valamint a szolgáltatásain keresztül a társadalom, környezet és gazdaság számára is jelentős pozitív hatással bír.

Fenntarthatóság szerkezeti megközelítése

Hatótényezők

Bemeneti tényezők

Magyar Telekom Csoport

Kimeneti tényezők

Hatások

Infokommunikációs termékek és szolgáltatások

Környezet

Társadalom

Gazdaság

MENEDZSMENT ISMERETEK

Kész

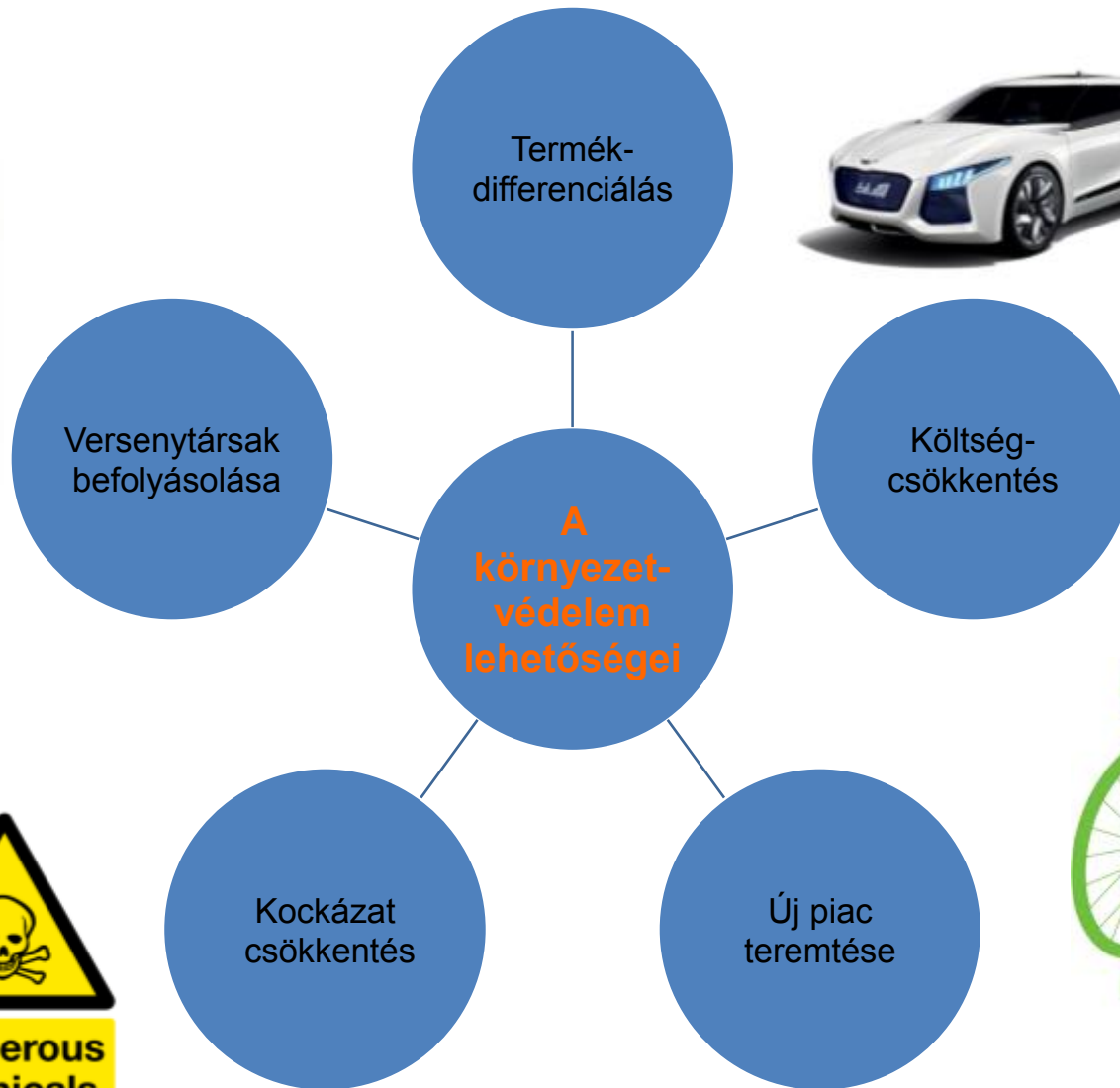
Mégis, miért foglalkozzanak a vállalatok a környezet védelmével?

- Sokszor elengedhetetlen a fennmaradásukhoz: lakossági megmozdulások, jogszabályi előírások
- Üzleti lehetőségeket hordoz
- Megkövetelik a vállalatok érintett felei
- Társadalmi felelősségtudatból?

A vállalati környezetvédelemben rejlő üzleti lehetőségek

Forest Reinhardt

I. Környezeti (és társadalmi) szempontú termékdifferenciálás

- Értékteremtés olyan termékekkel, amelyek világos környezeti és/vagy társadalmi előnyökkel rendelkeznek
- Ezek az előnyök **kiegészítik és nem helyettesítik** a termék minőséget...

Fenntarthatósági előnyök:

- Erőforrás hatékonyság
- Veszélytelen összetevők
- Tiszta és felelős előállítás (ellátási lánc)

„Hagyományos” előnyök:

- Kiemelkedő minőség
- Költségcsökkentés a fogyasztók számára
- Termék presztízs

Példa: bio élelmiszerek

Fenntarthatósági előnyök:

- Vegyszermentes mezőgazdaság
- Munkahelyteremtés (munka intenzív tevékenység)
- Hagyományőrzés

Hagyományos előnyök:

- Minőség (Egészségközpontúság)

Példa: hibrid járművek

Fenntarthatósági előny:

- Üzemanyag-hatékony használat (alacsony CO₂-kibocsátás)

Hagyományos előny:

- Gazdaságos üzemeltetés
- Termék image

Példa: Fair trade termékek (méltányos kereskedelem)

Fenntarthatósági előnyök:

- Méltányos felvásárlási ár a termelőknek
- Környezetkímélő termelés
- 'Felelős' ellátási lánc

Hagyományos előnyök:

- Prémium minőség
- 'Jóérzés' vásárlás

II. Termelési költségek csökkentése

A természeti erőforrás és a környezetvédelmi költségek csökkentése:

- Alapanyag hatékonyság (pl. másodnyersanyag újrahasznosítás révén)
- Energiatakarékosság
- Hulladékgazdálkodási költségek csökkentése (megelőzés, újrahasznosítás)

Példa: erőforrás hatékonyság javítása a termelés során (Dreher) – 1

Intézkedések:

- Kazánház energetikai szempontú újratervezése
- Új víztisztítási technológiák
- Beruházási költség: 127 millió Ft
- Megtérülési idő: 1,5 év

Példa: erőforrás hatékonyság javítása a termelés során (Dreher) – 2

	0. év	1. év	2. év	3. év
Víz (m ³ /m ³)	8,35	7,23	6,61	6,55
Gáz (m ³ /hl)	10,21	8,21	6,36	5,22
Elektromos energia (kWh/hl)	13,56	11,61	10,30	9,93

Turizmus: zöld szálloda program

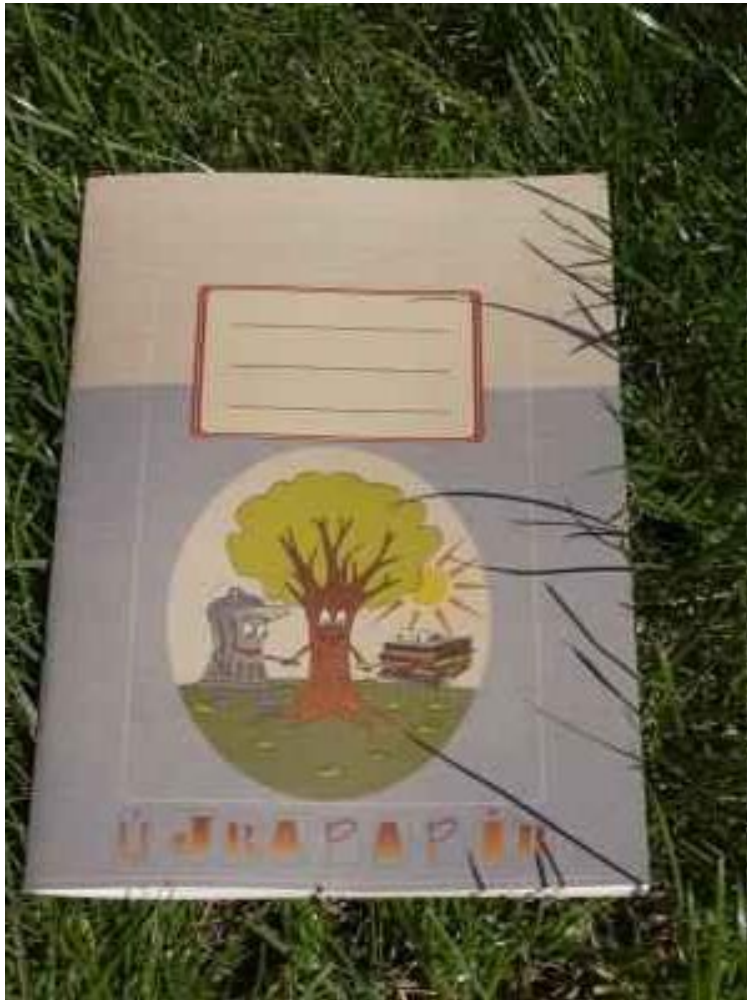
Egy szálloda üzemeltetésénél jelentős ktsg. tételek:

- Energia
- Víz/mosószer

Jelentős mértékben csökkenthetők úgy, hogy a szolgáltatás szintje nem romlik (esetleg javul)

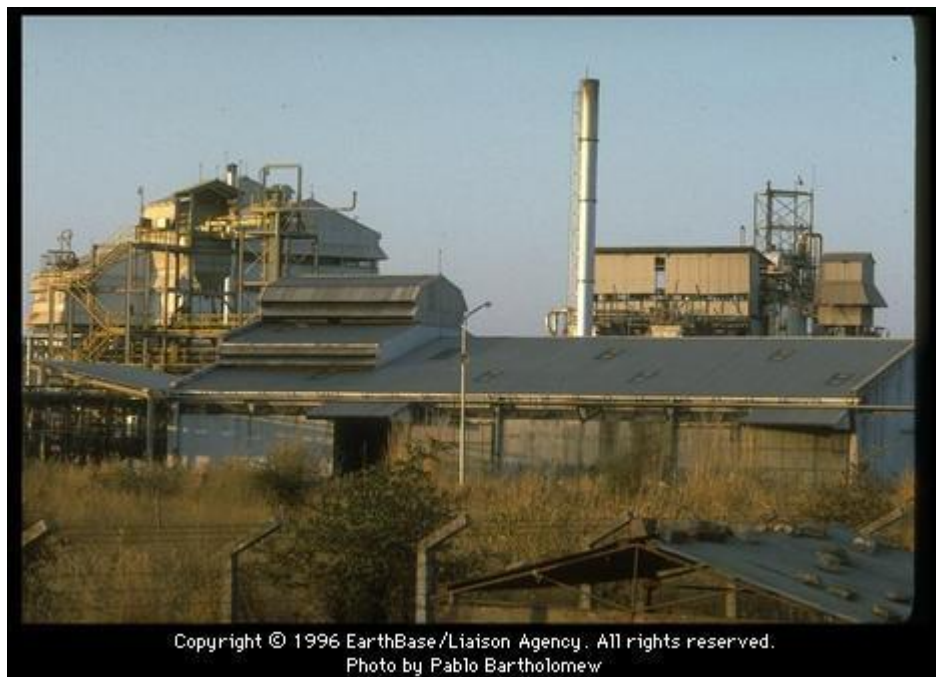
- (Ld. pl. Követ: Ablakon bedobott pénz)

III. A környezeti kockázatok jobb menedzselése

A bhopali szerencsétlenség I.

- 1984. Bhopal, India
- Union Carbide rovarirtó üzeme
- UC amerikai többségi tulajdonban van
- Egy éjszaka metil-izocianát ($\text{CH}_3\text{-N}=\text{C}=\text{O}$) szökött a levegőbe
- Egyik legsúlyosabb ipari katasztrófa

A bhopali szerencsétlenség II.

Copyright © 1996 EarthBase/Liaison Agency. All rights reserved.
Photo by Pablo Bartholomew

Copyright © 1996 EarthBase/Liaison Agency. All rights reserved.
Photo by Pablo Bartholomew

- Egy éjszaka alatt 2500 halál
- tízezrek-százezrek tartós megbetegedése
- légzésbénulás, vakság, immunproblémák
- anyagi károk

Fukushima, Japán – 2011 tavasz

Vörösiszap katasztrófa, MAL Zrt. (Devecser-Kolontár, 2010)

MENEDZSMENT
ISMERETEK

Példa: Olajkiömlés a Mexikói-öbölben, BP

- Deepwater Horizon Platform 2010 április 20-án robbant fel
- Legnagyobb mélytengeri olajkiömlés, becslések szerint összesen 4,9 millió hordónyi olaj került a tengerbe

Az olajkiömlés pénzügyi hatásai a vállalatra (BP)

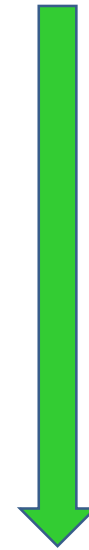
BP részvényértéke, 2010. március – 2011. szeptember
(source: www.marketwatch.com)

- 56% vagy 105 Mrd.\$ veszteség 3 hónap alatt
- Másfél év után is 36% (kedvező piaci környezetben)
- Tisztítási, helyreállítási és kártérítési költségek: ~10 Mrd \$ 2010-ben + további 20 Mrd-os káralap
- Image veszteség: 10-40% értékesítés csökkenés
- További kockázatok/költségek:
 - helyreállítás
 - kompenzáció

A környezeti kockázatok lehetséges vállalati következményei

- Eszközkár
- Bevételekiesés
- Kártérítési kötelezettség
- Hírnévromlás

A kockázat csökkentésének lehetőségei

- A veszély csökkentése technológiaváltással
- A bekövetkezés valószínűségének csökkentése környezeti menedzsment rendszerrel
- A következmények csökkentése környezeti menedzsment rendszerrel

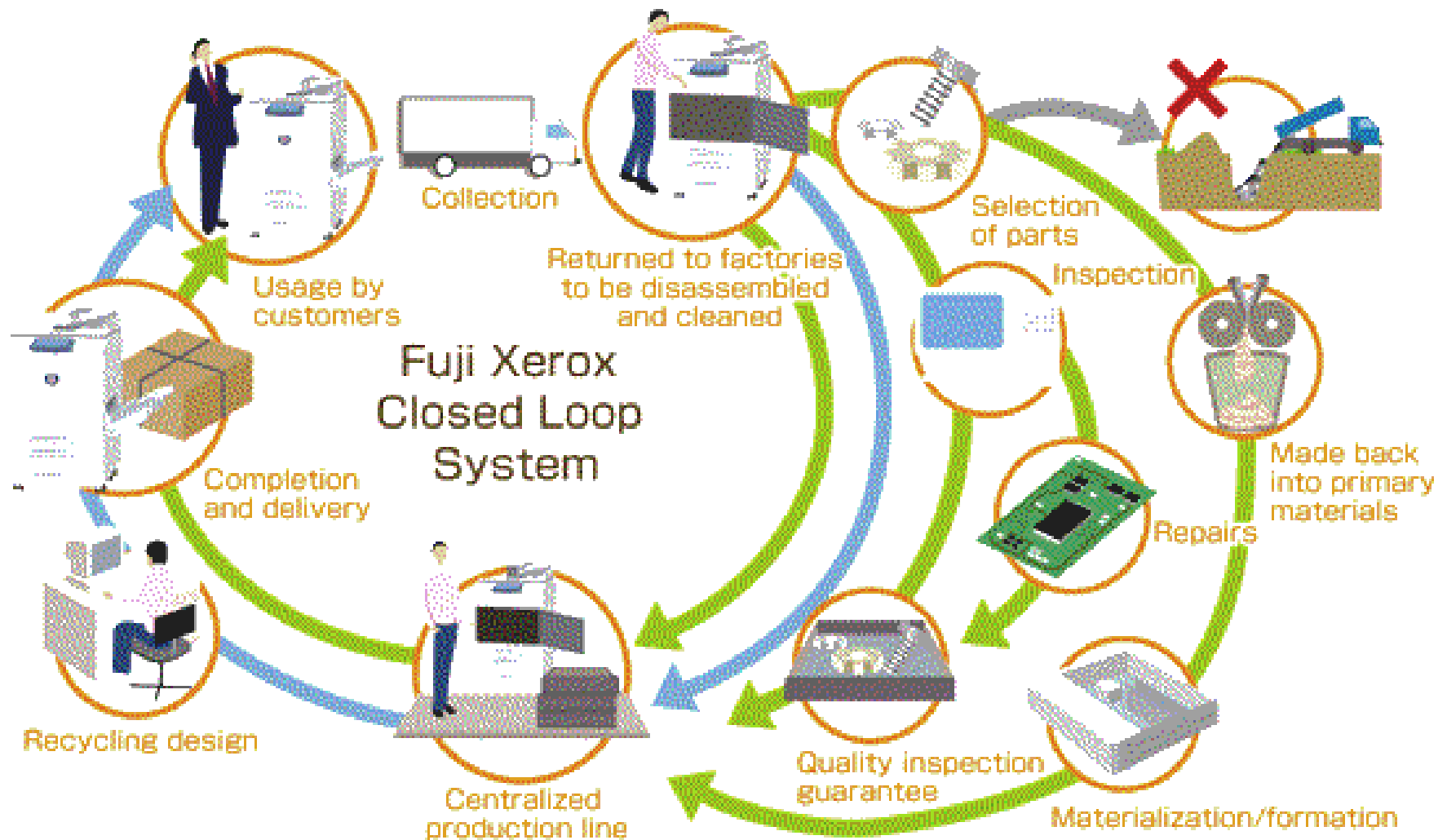
IV. A versenytársak pozíciójának a befolyásolása

- Jó környezetvédelmi teljesítmény révén a „léc megemelése” a versenytársak részére: extra költségek + alkalmazkodási kényszer
- A szabályozás alakítása: „nekünk lejtсен a játéktér”
- Az ipari szövetségek szerepe
- Megállapodások a hatóságokkal
- Példa: a Du Pont esete

V. A piac újradefiniálása

Xerox: irodai berendezések újrahasználata

HP: újratöltött festéktárak

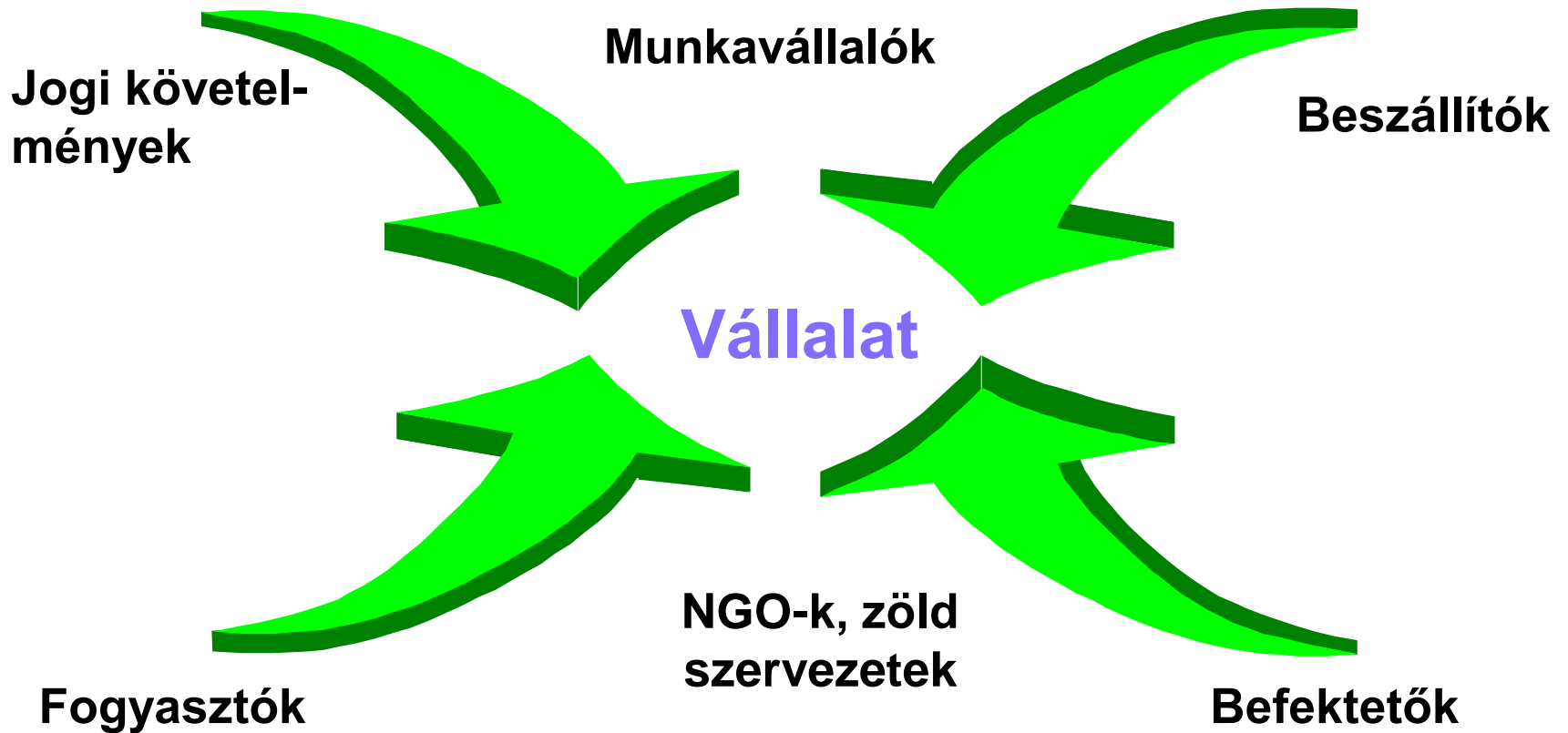
Egy magyar példa: Hajtás Pajtás

- Környezetbarát
- Olcsó
- De leginkább: GYORS!!!

- És már meg is jelentek a követők:
Iszkiri, Pikk-pakk, EasyRider, Aranykerék stb.

A vállalatok környezetvédelmi magatartásával kapcsolatos elvárások

A vállalati környezeti menedzsment területei

- Stratégia alkotás és tervezés
- Környezetvédelmi funkció/szervezet
- Környezeti Irányítási Rendszerek (KIR)
- Környezeti kommunikáció/oktatás
- Környezeti marketing,
- Környezetközpontú projekt-/beruházás elemzés, környezeti költségszámítás
- Környezeti teljesítményértékelés, környezeti indikátorok
- Környezeti innovációk, öko-design
- Életciklus-elemzés
- Stb.

Összegzés

- A környezeti és a társadalmi kérdéseket mára már nem lehet a gazdaságtól függetlenül kezelni
- A környezetileg és társadalmilag felelős vállalatvezetés nemcsak a társadalom, hanem a vállalat számára is értéket teremthet
- A vállalati szféra egyedül nem tudja megoldani a globális kihívást...,
- ...de a fenntarthatósági szempontok figyelembe vétele nélkül üzletileg is egyre kevésbé lehet sikeres

Tervezett elavulás

Példa: A villanykörte összeesküvés

<http://www.youtube.com/watch?v=aM2SoPr9I7k>

Vitakérdések:

- Találunk-e példát olyan üzleti modellre, ami nem teszi szükségessé a tervezett elavulás alkalmazását?
- (Találunk-e példát olyan üzleti modellre, ami a vállalatok társadalmi felelősségének alapelveire épül?)